

Ο Leo Brouwer θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Κουβανούς συνθέτες του 20ου και 21ου αιώνα. Το συγκεκριμένο έργο γράφτηκε το 1984 για τέσσερις κιθάρες. Στην αρχή, ο συνθέτης μέσα από την απαλή μελωδία, τις χαμηλές δυναμικές και την σταδιακή είσοδο της κάθε κιθάρας στο κομμάτι, προσπαθεί να περιγράψει το φαινόμενο όπου μια σταγόνα βροχής πέφτει απαλά στο έδαφος. Κατά την διάρκεια του κομματιού, η σταγόνα εξελίσσεται σε δυνατή βροχή και ολοκληρώνεται με την επιστροφή στην αρχική κατάσταση, όπου κάποιες λίγες τελευταίες σταγόνες παραμένουν ως ανάμνηση. Στο έργο χρησιμοποιούνται τεχνικές μινιμαλισμού, αλεατορισμού, ανορθόδοξου ηχοχρώματος από τις κιθάρες, καθώς και σύγχρονη σημειογραφία.

Γιώργος Τσέλιος (γεν. 1987)

Swing 20 (2020, Α' εκτέλεση) για δύο (ακουστικές) κιθάρες

Γιώργος Τσέλιος και Δημήτρης Σταυράκης, κιθάρες

Το *Swing 20* είναι ένα κομμάτι γραμμένο σε ύφος Jazz Manouche (Gypsy ή "Γαλλοβελγικής" Τζαζ) επηρεασμένο από το παίξιμο του Django Reinhardt και βασισμένο πάνω σε δεκαεξαμετρη αρμονική φόρμα. Αποτελεί σύνθεση του κιθαρίστα και φοιτητή του τμήματος Γιώργου Τσέλιου και γράφτηκε στη Θεσσαλονίκη το 2020. Η παρούσα εκδοχή για δύο ακουστικές κιθάρες, με παρτιτούρα και οδηγό εκτέλεσης, περιλαμβάνει καταγεγραμμένες και αυτοσχεδιαστικές ενότητες και σε αυτήν τη μορφή παρουσιάζεται σε πρώτη εκτέλεση.

Αθανάσιος Παπαδημητρίου (γεν. 2000)

Σουίτα για κιθάρα και πιάνο (2022/24, Α' εκτέλεση, μέρη III & IV)

III. Δεύτερη Τύψη

IV. Επίλογος

Γιώργος Πυροβολάκης (κιθάρα) και Αθανάσιος Παπαδημητρίου (πιάνο)

Το τρίτο μέρος της *Σουίτας για κιθάρα και πιάνο* (2022 / 2024), όπως και το δεύτερο, φέρει τον τίτλο *Τύψη*. Παρά, όμως, τις μορφολογικές ομοιότητες των δύο αυτών τμημάτων, η τύψη εκφράζεται σε διαφορετικές μουσικές περιστάσεις και με διαφορετικές αφορμές. Πιο συγκεκριμένα, ενώ στην *Πρώτη Τύψη* (II. μέρος) η ενοχική και απολογητική διάθεση εκφράζεται κατά κύριο λόγο στο "quasi una cadenza" τμήμα του μέρους, στη *Δεύτερη Τύψη* (III. μέρος) η διάθεση αυτή φαίνεται να βρίσκεται περισσότερο διάχυτη στη διάρκεια της μουσικής πλοκής αλλά έντονα κεκαλυμμένη από πομπώδεις μουσικές διατυπώσεις και ειρωνικά ιντερμέδια. Η —σε αντιδιαστολή με την *Πρώτη Τύψη*— «κανονική», σχετικώς δεξιοτεχνική και εξωστρεφής "cadenza" δεν εμφανίζει παρά μόνο στο τέλος της στοιχεία εσωτερικότητας και συνειδητοποίησης. Αυτά τα στοιχεία, όμως, εγκαταλείπονται στα τελευταία μέτρα του μέρους αυτού με τρόπο αφοριστικό. Το τελευταίο μέρος της *Σουίτας*, το οποίο ονομάζεται *Επίλογος*, ολοκληρώνει μακροδομικά την κυκλικότητα του έργου μέσω της μορφολογικής του ομοιότητας με το πρώτο μέρος (αυτή η κυκλικότητα υποστηρίζεται, δε, και από την επιλογή των φθογγικών κέντρων). Το μουσικό υλικό από τα προηγούμενα μέρη εμφανίζεται μεταμορφωμένο και παραλλαγμένο, ενώ η «σχέση» των δύο οργάνων αρχικώς αποδιοργανωμένη. Το έργο κλείνει με την ίδια μουσική χειρονομία που εμφανίστηκε στο τέλος του πρώτου μέρους· εδώ, βέβαια, πιο αιχμηρή.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΚΙΘΑΡΑΣ II-IV

ΣΥΝΟΛΑ ΠΝΕΥΣΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ II

Συμμετέχουν οι φοιτητές/-τριες των μαθημάτων:

Ανδρέας Αξής, Νάγια Δεληβελιώτη, Κώστας Θεοχάρους,
Φρειδερίκη-Αλεξάνδρα Κολοβού, Αλεξάνδρα Ντάλα, Γιώργος
Πυροβολάκης, Αθανάσιος Παπαδημητρίου (ΥΔ), Δημήτρης
Σταυράκης, Γιώργος Τσέλιος, Δήμητρα Χατζηιωαννίδου, Ιωάννα
Πετράκε, Τριανταφυλλένια Αθανασίου, Μελίνα Σούρλα

Επιμέλεια:

Γιώργος Σακαλλιέρος, Θεοδώρα Ιορδανίδου

ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 – ΩΡΑ 12.30

ΦΟΥΑΓΙΕ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Α.Π.Θ.

Georges Bizet (1838-1875), *Carmen*, όπερα σε τέσσερις πράξεις
(διασκευασμένα αποσπάσματα του K. Walther για δύο φλάουτα)

1. *Ablösung der Wache, Marsch der Straßenjungen* (α' πράξη)
Μελίνα Σούρλα, Ιωάννα Πετράκε (φλάουτα)

2. *Chor der Zigarettenarbeiterinnen* (α' πράξη)
Τριανταφυλλένια Αθανασίου, Μελίνα Σούρλα (φλάουτα)

Η όπερα *Carmen* (1875) του Γάλλου συνθέτη Georges Bizet ανήκει στο είδος της opera comique. Αποτελεί σύμβολο του έρωτα και της ελευθερίας, καθώς αναφέρεται στην ερωτική ιστορία ανάμεσα στην τσιγγάνα Carmen και τον απλοϊκό στρατιώτη Don José, ο οποίος παρασύρεται, εγκαταλείπει τον παιδικό του έρωτα, αλλά και τα στρατιωτικά του καθήκοντα. Ωστόσο, χάνει τον έρωτα της Carmen από τον φημισμένο ταυρομάχο Escamillo και τελικά σκοτώνει την πρωταγωνίστρια σε μια κρίση ζηλοτυπίας. Η μουσική της *Carmen* έχει ιδιαίτερα εξυμνηθεί για την ευφυή μελωδία, την αρμονία, την ατμόσφαιρα και την ενορχήστρωσή της, καθώς και για την επιδεξιότητα με την οποία ο Bizet απέδωσε μουσικά τα συναισθήματα των χαρακτήρων του. Ο Kurt Walther διασκεύασε για δύο φλάουτα τα δημοφιλέστερα αποσπάσματα της όπερας και τέσσερα εξ αυτών παρουσιάζονται σήμερα.

*

Ariel Ramirez (1921-2010), *Alfonsina y el mar* (Zamba)
μεταγραφή για φλάουτο και κιθάρα

Νάγια Δεληβελιώτη (φλάουτο) και Δήμητρα Χατζηιωαννίδου (κιθάρα)

Η *Alfonsina y el mar* (Η *Alfonsina* και η *θάλασσα*) είναι μια zamba που δημιούργησαν ο Αργεντινός πιανίστας και συνθέτης Ariel Ramirez (1921-2010) και ο συγγραφέας Félix Luna (1925-2009), και η οποία ηχογραφήθηκε για πρώτη φορά στο άλμπουμ της Mercedes Sosa, *Mujeres argentinas* (1969). Το πολύ γνωστό αυτό τραγούδι αποτελεί φόρο τιμής στην ποιήτρια της ίδιας εθνικότητας, Alfonsina Storni, η οποία αυτοκτόνησε το 1938 στο Mar del Plata, πηδώντας στο νερό από μία προβλήτα, αν και, σύμφωνα με το ποιητικό κείμενο του τραγουδιού, μπήκε σιγά-σιγά στη θάλασσα.

*

Georges Bizet (1838-1875), *Carmen*, όπερα σε τέσσερις πράξεις
(διασκευασμένα αποσπάσματα του K. Walther για δύο φλάουτα)

3. *Carmens Tanz vor Don José* (β' πράξη)

4. Finale

Τριανταφυλλένια Αθανασίου, Ιωάννα Πετράκε (φλάουτα)

*

Μάνος Χατζιδάκις (1925-1994), «Τα λιανοτράγουδα», *Ο Μεγάλος Ερωτικός*, έργο 30 (1972), διασκευή για δύο κιθάρες

Αλεξάνδρα Ντάλα και Κωνσταντίνος Θεοχάρους (κιθάρες)

Τα «Λιανοτράγουδα» αποτελούν ένα από τα έντεκα τραγούδια του σπουδαίου κύκλου *Ο Μεγάλος Ερωτικός*, έργο 30, που ολοκλήρωσε και ηχογράφησε το 1972 ο Μάνος Χατζιδάκις, δημιουργώντας μια από τις σπουδαιότερες παρακαταθήκες του έργου του αλλά και της ελληνικής δισκογραφίας γενικότερα. Οι στίχοι των τραγουδιών αυτού του έργου είναι επιλεγμένοι από όλες τις εποχές της ελληνικής γραμματείας και λογοτεχνίας (από τη Σαπφώ έως και τον Καβάφη και τον Ελύτη) και σε όλα κύριο θέμα είναι ο έρωτας. Τα «Λιανοτράγουδα» είναι δημόδη, ανώνυμα δίστιχα, πολύ συνηθισμένα στην Κρήτη και την Κύπρο. Το φωνητικό ντουέτο του Χατζιδάκι διασκευάζεται εδώ για δύο κιθάρες.

*

Astor Piazzolla, “Tango no. 2” από την *Tango Suite* (1984) για δύο κιθάρες

Γιώργος Τσέλιος και Δήμητρα Χατζηιωαννίδου (κιθάρες)

Η *Tango Suite* είναι μια τριμερής σύνθεση για δύο κιθάρες γραμμένη από τον Astor Piazzolla το 1984. Το έργο συντέθηκε για το Duo Assad, το οποίο αποτελείται από τους Βραζιλιάνους αδελφούς βιρτουόζους κιθαρίστες, Sergio και Odair Assad, και έχει γίνει αναπόσπαστο μέρος του ρεπερτορίου μουσικής δωματίου για δύο κιθάρες. Ο Piazzolla γνώρισε τους Sergio και Odair Assad το 1983, όταν έπαιξαν μια διασκευή για δύο κιθάρες της *Suite Troileana* του Escolaso σε μια συναυλία στο Παρίσι. Μερικούς μήνες αργότερα, τους παρουσίασε την παρτιτούρα της *Tango Suite*, της οποίας η πρεμιέρα πραγματοποιήθηκε στο Βέλγιο το 1984. Το “Tango no. 2” είναι το δεύτερο, αργό και λυρικό, μέρος του έργου, παίζεται σε ύφος περισσότερο Rubato (πιο ελεύθερα), με εναλλαγές στα μέρη του σε επίτεδο αγωγικής (tempo) και μουσικής ατμόσφαιρας.

*

Ary Barroso (1903-1964) – Antonio Carlos Jobim (1927-1994)

***Aquarela do Brazil* (1939)**

διασκευή για δύο κιθάρες (Α. Αξής)

Ανδρέας Αξής και Φρειδερίκη-Αλεξάνδρα Κολοβού (κιθάρες)

Ο Ary Barroso έγραψε ένα βροχερό βράδυ του 1939 ένα τραγούδι που κατέστη, τα επόμενα χρόνια, σήμα-κατατεθέν της βραζιλιάνικης μουσικής. Το τραγούδι έγινε παγκοσμίως γνωστό το 1942 μέσα από την ταινία κινουμένων σχεδίων του Walt Disney, *Saludos Amigos*, και αργότερα, από τη δεκαετία του '70, μέσα από διασκευές σημαντικών Βραζιλιάνων μουσικών, όπως ο Antonio Carlos Jobim (αλλά και οι João Gilberto, Caetano Veloso και Gilberto Gil) παντρεύοντας το πνεύμα της samba με τη bossa nova και την cool jazz. Η παρούσα διασκευή βασίζεται περισσότερο στην εκδοχή του Jobim.

*

Leo Brouwer (γεν. 1939), *Cuban Landscape with Rain*

για τέσσερις κιθάρες

Ανδρέας Αξής, Φρειδερίκη-Αλεξάνδρα Κολοβού, Αλεξάνδρα Ντάλα, Κώστας Θεοχάρους: κιθάρες